

Samordnet plan for opplæring i bruk av IKT-verktøy

Innledning

Høgskolestyret ved HiNe har vedtatt at Prosjekt for utvikling av digital kompetanse skal ha som milepæl 6 og 7:

”Kartlegging av kompetansebehov innen IKT” og

”Utarbeidelse av samordnet plan for opplæring i bruk av IKT-verktøy innen oktober 2012. Her kan det søkes om/ brukes SAK-midler til opplæring av ansatte”.

Prosjektgruppa for utvikling av digital kompetanse legger med dette fram en plan for opplæring i digital kompetanse og digitale verktøy på bakgrunn av kartlagte kompetansebehov innen IKT. Bakgrunn for dette er HiNes egne behov for opplæring knytta til endra former for undervisning. Samtidig finnes det overordnede føringer for utvikling av digital kompetanse som HiNe må forholde seg til. Skal HiNe realisere vedtak om fleksibel undervisning, forutsettes det at fagansatte og studenter behersker nødvendige verktøy. Både studenter og ansatte har rettigheter i forhold til undervisning og opplæring formulert i rammeplaner samt lov- og avtale verk. Styrets formulering av milepæler gir også føringer for opplærings samarbeid med andre universitet og høyskoler.

HiNe er i ferd med å gjennomføre en omfattende og grunnleggende omstilling til fleksibel undervisning som får konsekvenser for hele organisasjonen. Prosjektgruppa presenterte i april 2012 en kartlegging av behovet for IKT-infrastruktur ved HiNe. I juni la gruppa fram et forslag til innkjøp og installasjon. Sammen med vurderinger fra møter i prosjektgruppa, er dette grunnlaget for forslaget til plan for opplæring.

Opplæringsplanen gir en oversikt over hvilke grupper som HiNe har et ansvar for å utvikle et opplæringsopplegg for. Den beskriver de ulike behovene for opplæring både generelt og spesielt for disse gruppene. Hvilke verktøy som HiNe vektlegger og prioriterer står sentralt ved slike vurderinger. Planen viser hvordan opplæringsbehov kan dekkes og mål for opplæring realiseres.

Hvem skal ha opplæring?

Administrativt ansatte er ikke inkludert i denne planen. Disse gruppene har tilbud om annen sentralisert opplæring. Opplæringsplanen gir ikke føringer for opplæring innen de ulike fagfeltene ved HiNe. Planen skisserer utvikling av opplæring i digital kompetanse og digitale verktøy for

- faglig ansatte
- studenter,
- HiNes støtteapparatet for bruk av og opplæring innen IKT
- praksislærere og samarbeidspartnere.

Fleksibel undervisning er i dag en hovedform for undervisning ved HiNe. Alle faglig ansatte berøres av disse endringene - direkte eller indirekte. Alle studenter ved HiNe har krav på opplæring og undervisning knytta til digital kompetanse og digitale verktøy.

Prioriterte digitale verktøy

Her følger en oversikt over hvilke digitale verktøy som HiNe bør prioritere samt en nasjonal oversikt i forhold til bruk av digitale verktøy hentet fra Norgesuniversitetets monitor.

Prioriterte verktøy ved HiNe

HiNe har over mange år tatt i bruk digitale verktøy i de enkelte fagene. I 2003 ble LMS Moodle tatt i bruk for å støtte studentenes læring i Desentralisert allmennlærerutdanning (Dalu). I dag har omtrent alle utdanninger i Norge tatt i bruk en læringsplattform (LMS). HiNe har valgt Moodle. Det er vi nesten alene om. Det innebærer at studentene som begynner ved HiNe har liten erfaring med vår læringsplattform. Denne situasjonen gjør at våre studenter har et spesielt behov for opplæring i Moodle.

Faglærere har tatt i bruk digitale verktøy i sine fag i samsvar med føringer i ramme- og fagplaner. Opplæringen i bruk av verktøy er da integrert i undervisningen av fag. Fagansatte vil ha behov for opplæring og utvikling av digital kompetanse knytta til fagene. Dette bør trolig knyttes til fagseksjonene og faglig ledelse. Instituttleder vil ha et ansvar for at fagpersonalets kompetanse er i samsvar med kravene til undervisning og overordnede føringer fra lov og regelverk.

Microsoft Office og tilsvarende programmer med verktøy for tekstbehandling, regneark og presentasjoner står i en særstilling i forhold til både undervisning og organisering. Slike programmer er integrert i og står sentralt i undervisning og studentarbeid.

HiNe må gi høy prioritet for opplæring i verktøy som kan ivareta fleksible former for undervisning. HiNe har valgt et (Tandberg-kompatibelt) videokonferansesystem som grunnlag for deler av online undervisningen. Det vil trolig bli supplert med ett eller to høykvalitets Multimedia-studioer – MediaSite. Disse vil være egnet til undervisningsopptak og streaming. Et system for Web-baserte konferanser er allerede tatt i bruk: Adobe Connect. Det har erstattet et tidligere konferansesystemet. HiNe har allerede innført bruk av Camtasia som verktøy for å lage videoforelesninger og PodCast. Uninett har nå overtatt som leverandør av dette tilbudet.

HiNe har kjøpt inn og installert 6 SmartBoard- (SmartBoard-kompatible) tavler for undervisning. Mo har en SmartBoard-tavle. Tavlene gir mulighet for integrering med datamaskiner, samtidig som disse også kan benyttes til opptak av undervisning.

Sosiale medier er i ferd med å etablere seg som en læringsarena. Integrering av slike verktøy i undervisning forutsetter egen opplæring.

Knytta til lyd og bilde bør HiNe utvikle et opplegg for opplæring i multimedieverktøy.

Uninett har i forbindelse med sitt eCampus prosjekt, en satsing på digitale eksamener. Som evalueringsverktøy og eksamensform i fleksibel undervisning bør HiNe også vurdere å styrke bruken av mappevurdering. Både mappevurdering og digitale eksamener krever diskusjon og opplæring i bruk av egnede verktøy. Utvikling av personlige mapper for egne produkter og læringsressurser, kan være et prioritert prosjekt i denne forbindelsen.

I forbindelse med undervisning på nye læringsarenaer forgår det en diskusjon om bruk av digitale verktøy. Slike verktøy kan være GPS, digitale bilder, Smarttelefoner og I-pad/lesebrett. Bruk av slike verktøy i undervisningssammenheng vil også kreve opplæring.

Digital tilstand i høyere utdanning 2011- Norgesuniversitetets monitor

Innen høyere utdanning rapporteres det sterk økning og omfattende bruk av digitale verktøy som: søkeverktøy, ulike former for elektronisk post, wikipedia, sosiale medier og presentasjonsverktøy. Denne oversikten kan være supplerende i forhold til hva HiNe selv har føringer for.

Rapporten sier dette i forhold til studentenes bruk av digitale verktøy:

Et solid flertall av studentene uttrykker eksplisitt at digitale verktøy/medier er viktige hjelpemiddel i studiehverdagen, og tre av fire sier at de foretrekker å ta utdanning som i *moderat* eller *stor grad* bruker digitale verktøy/medier. I tillegg forventer flertallet at studietilbudene skal gjøres mer fleksible. Studentene er med andre ord i stor grad positive til bruk av digitale verktøy/medier, og flertallet mener at teknologibruk bør være en naturlig del av studiene.

I forhold til fagansattes bruk av digitale verktøy oppsummerer Monitoren slik:

3.2.10 Oppsummering - fagansatte

Fagansatte bruker datamaskiner noe mer i organisert undervisning i 2011 enn de gjorde i 2008. De bruker datamaskiner noe mindre til undervisningsrelaterte oppgaver sammenlignet med 2008, mens bruken til andre typer jobbrelaterte oppgaver ser ut til å være nokså konstant.

Når det gjelder bruk av digitale verktøy/medier, viser datamaterialet at fagansatte bruker dette noe hyppigere og mer variert i 2011 sammenlignet med 2008. Dette gjelder særlig anvendelser innen søk og bruk av nettbaserte kunnskapsbaser, kommunikasjon, bruk av sosiale nettverk, læringsplattformer og tilrettelegging for studenters bruk av digitale læringsressurser. Fagansattes bruk av læringsplattformer er først og fremst knyttet til å formidle beskjeder og fagstoff til studenter.

Fagansatte bruker i liten grad mobil teknologi. Det er også få fagansatte som bruker wikier, og blogg, samt at fagansatte i nokså liten grad produserer faglig innhold for deling via diverse nettsider, forum og sosiale medier. Foreløpig er det et fåtall fagansatte som legger ut opptak av egne forelesninger.

I forholdet mellom studenter og fagansattes bruk av digitale verktøy sier rapporten dette:

3.3 Sammenligning studenter og fagansatte

Vi mener datamaterialet understreker følgende: Fagansatte bruker datamaskiner betydelig mer i organisert undervisning enn det studenter gjør. En grunn til det kan være at undervisning fortsatt, og i stor grad, er lærerstyrt slik at undervisning foregår ved at faglærer presenterer pensum for studentene, gjerne ved hjelp av forelesningsfoiler.

Både blant studentene og fagansatte er bruk av e-post, søkeverktøy og lesing/formidling av beskjeder og meldinger i digitale læringsplattformer, de anvendelsene som er *oftest* brukt. Studentenes bruk av e-post har økt betydelig siden 2008. I tillegg bruker de digitale forelesningsplansjer mye mens fagansatte bruker presentasjonsverktøy tilsvarende mye.

Studentene opplever også ofte at fagansatte tilrettelegger for bruk av digital pensumlitteratur, mens fagansatte bruker digitale kunnskapskilder (bibliotek og e-bøker/tidsskrifter) en del mer enn studentene gjør. Her kan det være at fagansatte enten i stor nok grad har gjort pensumlitteratur tilgjengelig digitalt for studentene, eller at studentene kan ha behov for mer kompetanse i å bruke digitale bibliotekstjenester og nettbaserte kunnskapskilder.

Studentene bruker sosiale nettverk en god del mer enn fagansatte gjør, og fagansatte legger i liten grad til rette for at de skal bruke sosiale nettverk. Dette sannsynliggjør at denne typen bruk initieres av studentene selv.

Kun noen få av studentene og de fagansatte bruker wikier og blogg, og de produserer i liten grad innhold for deling og spredning på internett i studie/jobberelaterte situasjoner. Det ser heller ikke ut til at de bruker lukkede grupper (jamfør læringsplattformer) for samarbeid og diskusjon i særlig grad.

Bruken av mobil teknologi er ikke særlig utbredt i undervisningssammenheng.

Foreløpig er det kun få fagansatte og studenter som bruker lese Brett/iPad, mens noen flere av studentene bruker internett på mobilen. ....

Datamaterialet tyder på at studentene og de fagansatte innen de fleste anvendelsesområdene, i stor grad, er nokså samkjørte når det gjelder bruk av digitale verktøy/medier. I den grad bruken er forskjellig ser det ut til at studentene bruker sosiale nettverk og internett på mobilen mer enn fagansatte.

Nesten alle studentene mener digitale verktøy/medier er viktige hjelpemiddel i deres studiehverdag, og et flertall av dem forventer at studietilbudene skal være mer fleksible slik at de i større grad selv kan styre når og hvor de skal jobbe med studier. Dette er viktige signaler til høyere utdanning.

Opplæringsbehov ressurser og organisering

HiNes ressurser for opplæring

HiNe har satt av ressurser til opplæring direkte knytta til utvikling digital kompetanse og digitale verktøy. Samtidig som ressurspersoner er ressurser for andres opplæring, vil også disse ansatte ha behov for egen kompetanseutvikling.

- Hallstein Hegerholm 50 % stilling fordelt på prosjekt ansvar for utvikling av digital kompetanse og digitale verktøy, opplæring av personale og undervisning av studenter. Dette er en prosjektstilling og skal avvikles på et egnet tidspunkt.
- Trude Gystad 50 % stilling som IT-bibliotekar. Ansvar for utvikling av Moodle samt opplæring av studenter og ansatte i bruk av Moodle. Ansvar for opplæring i tekstbehandling, regneark, presentasjonsverktøy og EndNote.
- Rune Bostad – 20 % ressurs er omdisponert og knytta til opplæring og teknisk støtte for fleksibel undervisning lokalisert til Mo i Rana.
- Audun Toft - 20 % ressurs knytta til opplæring og teknisk støtte for fleksibel undervisning lokalisert til Nesna.
- Sandnessjøen bør trolig få en lignende ordning, når det etableres et studiested for GLU eller annen undervisning knytta til videokonferansesystemet.
- Rana har i dag i underkant av en stilling knyttet til drift hvor av 20% er øremerket støtte til instituttets ulike fleksible utdanninger. Når HiNe flytter inn i Kunnskapssenteret Helgeland, vil behovene endres og ressursene bør vurderes ut fra nye behov.
- Fagmiljøet knytta til IKT-seksjonen og spesielt IKT& læring vil være en ressurs i forhold til opplæring. Laila og Beata har hittil tatt slike oppdrag. Andre fagseksjoner kan også være bidragsyttere til opplæring.
- Grunnlaget for den digitale satsing til HiNe er forankra i servicenivå og kompetanse hos It-drift. IT-drift har i dag tre stillinger som har ansvar for drifting av servere og nettverk, Pcer, AV- utstyr, telefoni, trådløstnett samt brukerstøtte. It-drifts brukerstøtte

beskrives slik på HiNes nettside: ”IT-drift er den administrative IT-tjenesten ved HiNe, og skal i første rekke sørge for at ansatte og studenter har så gode IT-hjelpemidler som mulig. IT-drift gir i utgangspunktet kun brukerstøtte til de ansatte.”

It-drift står ansvarlig for at driften av infrastruktur ved HiNe samt at personalets personlige datamaskiner fungerer. Det innebærer former for brukerveiledning i forhold til maskin, operativsystem og prioritert programvare. Dette er nedfelt i beskrivelsen av It-drift hvor brukerstøtte i dag er knytta til personlig stillingsansvar. It-drift blir trolig oppbemannet for å kunne styrke høgskolens It-satsing. It-drift (Halvor) formulerer selv sitt ansvar slik:

Hovedoppgaver IT- drift

- Drifting servere og nettverk
- Drifting Pcer
- Drifting AV-utstyr
- Drifting telefoni
- Drifting trådløstnett
- Brukerstøtte

Brukerstøtte

Når det gjelder brukerstøtte på PC for de ansatte ved HiNe har IT-drift hovedsakelig hatt ansvar for operativsystemet. IKT-koordinator skal gi støtte til Office-produkter og tilsvarende. Vi gir også støtte her hvis det trengs

Fellesadministrative programmer som SAP, ephorte, agresso osv. skal ivaretas av superbrukere på det enkelte system. IT-drift må allikevel gi støtte her i mange tilfeller.

AV-utstyr klasserom

Stort sett alle klasserom er utstyrt med prosjektor, men bare et fåtall med egen PC. De fagansatte ønsker at alle rommene skal settes likt opp med egen PC og evt. Smartboard.

Å utstyre klasserommene med maskiner krever at disse blir jevnlig vedlikeholdt av IT-drift. Til nå har vi ikke hatt resurser til dette.

Undervisning via videokonferanse/opptak/streaming

Bruk av videokonferanse, opptak/streaming av forelesninger krever også støtte fra IT-drift og er et prioritert område. For å gi god nok støtte her må vi øke bemanningen.

For at IT-drift skal kunne ivareta nåværende oppgaver og det stadig større behovet støtte i klasserom må bemanningen økes til 4 personer.

Samtidig som virksomheten ved HiNe stiller krav til brukerstøtte, har ansatte i It-drift selv rett til kompetanseutvikling. IT-drift bør selv formulere sitt behov for kompetanseutvikling. De ansatte ved It-drift deltar nå i et organisert opplegg for kompetanseutvikling innen It-servise og organisering (ITIL).

Biblioteket har en It-bibliotekar i halv stilling. IT-bibliotekar beskriver sitt ansvarsområde slik:

- Biblioteket har i dag ansvaret for grunnleggende opplæring i Office og tilsvarende verktøy for studenter og ansatte.
- Vi har og ansvar for oppretting av klasserom, grupperom, opplæring og veiledning i Moodle for studenter og ansatte.
- Når det gjelder EndNote har biblioteket ansvar for opplæring og veiledning for masterstudenter og ansatte.
- Når det gjelder Adobe Connect kan biblioteket bistå ved igangsetting av møter og gi grunnleggende opplæring.
- Biblioteket er og behjelpelig med å få studenter på trådløst nett.

Når det gjelder ytterligere støtte for pedagogisk bruk av verktøyene forutsetter det at man jobber med verktøyet til daglig og bruker det i undervisning.

Faglig ansatte har ansvar for utvikling av digital kompetanse og anvendelse av digitale verktøy knytta til sine egne fag. Målsettingene for dette arbeidet er formulert i ramme- og fagplaner. Faglig ansatte har i dag 170 timer som grunnressurs/oppdateringsressurs som kan rapporteres og knyttes til undervisning og forskning. Disse ressursene kan være en del av grunnlaget for deltagelse i opplæringstiltak utvikla av høgskolen.

Ulike behov for opplæring

HiNe har i dag tre institutt med instituttleder – Institutt for Lærerutdanning lokalisert til hovedcampus på Nesna, Institutt for sykepleierutdanning lokalisert til Sandnessjøen og Institutt for IKT i Rana. En opplæringsplan må omfatte alle tre instituttene. Dette vil kunne kreve særegen organisering. Høgskolen har også fleksible utdanningstilbud innen etter- og videreutdanning. I forbindelse med HiNes utenlands-undervisning er fleksible verktøy og opplæringsformer tatt i bruk og nye planlegges. Noen opplæringstilbud administreres fra instituttene og andre er knytta til Oppdragsenheten (BOA). Behovet for opplæring kan grupperes slik:

Fagansatte

- for opplæring i prioriterte digitale verktøy. Spesielt bør nye verktøy knytta til fleksibel undervisning prioriteres. Det er behov for brukerveiledning for å anvende ny teknologi, digitale verktøy må settes inn i en pedagogisk sammenheng som omfatter både didaktikk og metode.
- for opplæring innen sitt eget fagfelt slik at deres egen undervisning blir i samsvar med fagplanenes krav til digital kompetanse.
- for mer særegen veiledning i verktøy knytta til etter- og videreutdanningskurs som skiller seg fra hovedformen for undervisning. I dag skjer dette ved fagansvarlige/involverte gjør disse oppgavene. Noen av disse videreutdanningstilbudene organiseres med støtte av studiesentret.no som også gir begrenset former for opplæring.
- Enkelte fagansatte vil kunne ha behov og ønske om å utvikle kompetanse innen andre verktøy og fagfelt enn det som HiNe har prioritert.
- Det bør opprettes arenaer hvor fagansatte kan oppsummere, diskutere og reflektere over sine erfaringer. Spesielt vil forhold knytta til vurdering, eksamen og veiledning være sentralt.
- Brukerdiskusjoner om Moodle – brukergruppe er nedsatt.
- Nye verktøy og eldre verktøy videreutvikles i forhold til forskning. It-bibliotekar har kurs knytta til verktøyet End Note. Det bør i tillegg være regelmessige opplæring i verktøy for statistikk, kvalitative analyser og datainnsamling.
- Innen etter- og videreutdanning etterlyses opplæringssystem knytta til utvalgte digitale verktøy - spesielt i forhold til nytilsatte.

Studenter

Det er stor forskjell i studentgruppa i forhold til behovet for opplæring i digitale verktøy. Høgskolene får nå studenter fra videregående utdanning som har hatt utstrakt tilgang til og er erfarne brukere av datateknologi. Samtidig har HiNe en stor andel eldre studenter med tidligere utdanning fra videregående skole. Denne gruppa vil ha et annet og mer omfattende behov for opplæring.

Studenter skal

- i samsvar med ramme- og fagplaners krav til digital kompetanse, ha undervisning hvor digitale verktøy er del av den faglige utviklingen.
- ha rett på undervisning knytta til overordnede føringer for digital kompetanse.
- ha en opplæring knytta til verktøy som HiNe har prioritert i sin fleksible undervisning.
- ha tilgang til streaming/Podcast for distribusjon og gjenbruk av prioriterte forelesninger og undervisning.

Praksislærere og samarbeidspartnere

HiNe har strategisk prioritert ulike flerårige utdanninger som lærerutdanninger, sykepleierutdanning og utdanning innen informasjonssystemer. Disse tre utdanningene har ulik knytting til praksisfeltet. Lærerutdanningene har formelle avtaler med praksislærere og praksisskoler. Praksislærere har behov for opplæring knytta til digital kompetanse samt digitale verktøy som høgskolen tar i bruk.

Også de andre utdanningene vil ha behov for kursing knytta til arbeidsplasser som HiNe har avtaler med. Nettverke knytta til HiNe innen næringsliv og offentlig forvaltning vil kunne ha behov for kompetanseutvikling og kursing. Det vil være ulike økonomiske modeller og fundament for kompetanseutvikling og kursing blant HiNes samarbeidspartnere. Knytta til ITIL og Sidsel (<http://sidsel.hinesna.no>), er det utviklet nettverk som knyttes til kompetanseutvikling og kursing. Høgskolens andre sentre/seksjoner vil kunne ha lignende nettverk.

HiNe har hatt et SAK-samarbeid for å utvikle et kursopplegg for utvikling av digital kompetanse sammen med UiN. Dette er avsluttet og ikke satt ut i livet, men UiN har planer for å videreføre noen av ideene alene. HiNe-ansatte vil kunne delta på slike kurs. Andre høgskoler og universitet har utviklet studieopplegg uten betaling rettet mot ulike grupper som HiNe kan nyttiggjøre seg. Våren 2011 arrangerte HiNe med samarbeidspartnere, en SAK-konferanse om ulike modeller for fleksibel undervisning.

Støtteapparatet for bruk av IT.

Dette støtteapparatet består av IT-drift og ansvarlige for andres opplæring (prosjektledelse, It-bibliotekar, og superbrukere). Begge gruppene gir ulike former for opplæring og brukerstøtte. Samtidig er de selv avhengig av å utvikle egen kompetanse i samsvar med krav og endringer innen samfunn og ulike fagfelt.

It-bibliotekar

sier dette: Når det gjelder opplæring av personalet i biblioteket, bør jeg som en slags superbruker få opplæring utenfra. De øvrige på biblioteket kan delta på den interne opplæringen som gis ved høgskolen for å dekke grunnbehovet for veiledning. Det er og behov for utvikling innen f.eks. Moodle som i dag ikke blir prioritert pga kapasitetsproblemer. Dette kan være aktuelt for brukergruppa for Moodle å ta tak i.

It –drift

Uninett tar et begrenset ansvar for kompetanseutvikling av personale knytta til denne tjenesten. Ansatte ved IT-drift bør formulere egne kompetansebehov samtidig som HiNe legger til rette for deltagelse i slike opplegg. Ansatte ved It-drift deltar nå i et organisert opplegg for kompetanseutvikling ved HiNes senter for service management (ITIL)

Opplæringsansvarlige

Siden opplæringsbehovet blant de som er ansvarlig for opplæring ofte er knytta til nye digitale verktøy, er det viktig at disse har mulighet til å delta i prioriterte konferanser, seminarer og prosjekt.

Nåværende opplegg for opplæring

HiNe har i dag satt av ressurser til støtte for fleksibel undervisning hvor opplæring er en grunnleggende del av organiseringen. Dette opplæringsarbeidet har i hovedsak fungert som grunnlag og vært støttende til den omstillingen og fleksibiliseringen som er utviklet siste årene. Opplæringen har blitt utviklet på forskjellig nivå de tre siste årene. Ressurser og organisering er utviklet og anvendt både formelt og uformelt. Styret har tidligere mottatt rapporten Kartlegging av behov for IKT-infrastruktur ved HiNe. Her rapporteres det både styrker og svakheter ved organisering og utvikling av IT-tjenester og opplæring. Det er viktig at det kontinuerlig blir utviklet prosesser for evaluering og rapportering i forhold til svakheter innen IKT drift og opplæring knytta til undervisningen.

Fagforeningene har gjennom IDF pekt på problemer og flaskehalser og har formulert følgende krav til drift av felles opplæringsressurser:

Sak 32/12 Teknisk utrustning i klasserom

AVD – utstyr i undervisningsrom

På bakgrunn av stadige feil og mangler ved AVD – utstyret vil vi forslå følgende:

- Alle undervisningsrom skal være utstyrt med PC, projektor og fremvisningslæret
- Det må lages et system for systematisk vedlikehold og oppgradering av utstyret på undervisningsrommene
- Det bør lages en tidsplan for gjennomføring av disse tiltakene

IDF forventer at alle undervisningsrom er tilfredsstillende utstyrt. Det bør gjennomføres opplæring av undervisningspersonalet i grunnleggende bruk av aktuelt utstyr.

UdF og FF vil i tillegg ha en kartlegging av hva slags utstyr som finnes i undervisningsrommene og en plan for supplering og oppdatering/vedlikehold av utstyret.

Sykepleierutdanningen i Sandnessjøen har formulert krav til investeringer, drift og opplæring:

Vi *forventar* at sjukepleierutdanninga har like stor og god tilgang til driftsstøtte som organisasjonen dessutan. Slik har det ikkje fungert. Kun unntaksvis har IT-støtta vore forutsigbar og tilgjengeleg for oss.

Både utstyrsmessig og opplæringsmessig har vi eit stykke å gå relatert til IKT-strategi i møte med fleksible læringsformer.

Dagens behov:

Utstyr:

- Installering av eiga kopimaskin med skrivefunksjon for studentane
- PC og takmontert projektor i 3. klasserom. Evt. ein portabel projektor.
- 3 stk TV- skjermer over 40» og tilhøyrande PC, høgtalarar og nett-kopling til bruk av Praktiske sjukepleieprosedyrer på nett i praksisavdelinga.
- Oppdateringar og fornying av PC – verktøy i klasseromma
- Gode koplingar med bilde og lyd alle plassar
- Installasjon av TV-studio til bruk ved møte og fjernundervisning.
- Lesebrett?

Opplæring:

- Det er behov for opplæring av nye og «gamle» program relatert til fleksible læringsformer, samt korleis utnytte potensialet i kjend programvare som nettsøk, Moodle mm. Dette gjeld både studentar og personalet.

- Avklaring på kva vi kan forvente av støtte gjennom IT-drift og evt. kjøp av anna driftsstøtte lokalt

Morgendagens behov:

- God brukarstøtte og positiv erfaring med IKT-bruk til læring av sjukepleiefaget vil vere avgjerande for og sjå kva som er mogleg med slik teknologi framover.

Trolig kan mye løses gjennom fast kontordag for It-drift samt tilrettelegging av ansvar for organisering, informasjonstjeneste og opplæring. Investeringer og utviklingen av digital kompetanse ved Institutt for sykepleierutdanning må være likeverdig i forhold til resten av organisasjonen.

Det oppsummeres store utfordringer i organisasjons- og opplæringsarbeidet. Til tross for det så er det utviklet former for opplæring de siste årene som har bidratt til styrke den digitale kompetansen ved HiNe. Opplæringen siste årene har også lagt grunnlag for den pågående omstillingen til fleksibel lærerutdanning. Opplæring er blitt organisert ut fra ulike strukturer. Opplæring har både vært utvikla selvstendig og bygget på samarbeid. Den har vært prega av tett oppfølging av og tilpassing til små grupper.

- Dekanene og faglig ledelse knytta til lærerutdanning har organisert tilbud for faglig ansatte. Det er opprettet egne Moodlesider for dette formålet. Opplæring innen multimedia og sosiale medier, er blitt gitt av ansatte knytta til IKT & læring.
- Studentene innen lærerutdanningene - GLU og FU, har fått undervisning i digital kompetanse og digitale verktøy av ansatte knytta til IKT & læring (Hallstein og Laila).
- Biblioteket har ansvar for tilrettelegging og opplæring i Moodle samt noen utvalgte programmer (Office og EndNote).
- HiNe har senter for IT-service and management – ITIL, med brukerorganisasjonen Sidsel, hvor kompetanseutvikling knytta til næringsliv, står sentralt.
- Prosjektet for utvikling av digital kompetanse har organisert opplæring i bruk av Web-baserte videoverktøy - BigBlueButton og Adobe Connect, verktøy for skjermopptak/PodCast – Camtasia, samt Videokonferanseutstyr (Tandbegkompatibelt). Videokonferansesystemene har også teknisk og opplæringsmessig støtte av to interne resurspersoner samt innleid støtte på studiestedene. Disse verktøyene er fortsatt prioriterte område for opplæring.
- It-drift skal gi teknisk og grunnleggende støtte til ansattes bruk av personlige datamaskin samt ansvar for den tekniske infrastrukturen på HiNe.

Plan for opplæring

Videre organisering av opplæring bør bygge på den strukturen som har blitt utviklet fram til nå. Samtidig må det blir tatt i svakheter og uklårheter med denne strukturen. Utvikling av opplegg for opplæring i neste semester bør være en grunnleggende del av ei opplæringsgruppes oppgaver.

Prosjektet for utvikling av digital kompetanse har som oppgave å legge fram et forslag til framtidig organisering av IT-tjenester. Her vil opplæring være en vesentlig del. Da avsluttes også Prosjektet for utvikling av digital kompetanse på et egna tidspunkt ut fra de føringene som styret har gitt. Organiseringen av opplæring bør ikke stå i motsetning til en mulig framtidig organisering av IT-tjenester ved HiNe. Slik sett tar vi utgangspunkt i at prosjektet kan fortsette som opplæringsgruppe i vårsemester 2013, men supplert med ressurspersoner.

Opplæring av fagansatte i prioriterte verktøy

HiNe har benyttet en form for opplæring i prioriterte verktøy hvor målet er tett oppfølging av ansatte. Ansatte skal kunne be om opplæring og få støtte til bruk av prioriterte verktøy når de har behov for det. Slike tilbud kan både være individuelle, rettes mot en seksjon eller faggruppe samtidig som tilbud også synliggjøres og averteres internt. Opplæring bør knyttes til gjennomgang og oppdatering av maskin- og programvare. Denne typen opplæring er i gang nå og er en videreføring av tidligere tiltak. Ansatte må kunne delta i prioriterte eksterne konferanser og seminarer.

Høstsemester 2012 - Prosjektgruppa står ansvarlig for opplæring

- grupper av ansatte har blitt opplært i flere runder i videokonferanseverktøyet. Det tas i bruk som undervisningsverktøy i uke 37 hvor støtte-apparatet vil være tilgjengelig.
- Erfaringene fra dette opplegget evalueres av deltagerne i et eget møte.
- Brukergruppa for Moodle bør oppsummere ulike behov.
- Det vil være målretta opplæring i Camtasia overfor enkeltgrupper samt internt kunngjorte kurs.
- Det vil være målretta opplæring i Adobe Connect overfor enkeltgrupper samt internt kunngjorte kurs.
- Tilbud opprettes og kunngjøres på Web hvor faglig ansatte får tilbud om å følge nasjonale kurs om digitale ressurser.
- Kurs i utvalgte verktøy.

Vårsemestret 2013 –Prosjektgruppa videreføres som gruppe for opplæring hvor superbrukere/ressurspersoner også deltar. Prioritert opplæring kan være:

- Opplæring i Videoverktøy, Camtasia og Adobe Connect videreføres.
- Opplæringsgruppa tar ansvar sammen med fag-ansvarlige, for opplæring av nytilsatte
- Seminar rettet mot fleksibel undervisning/lokal læring og nye evalueringsformer.
- SmartBoardkurs – målrettet mot PodCast produksjon og gjenbruk av undervisning. Kurs bør rettes både mot faglig brukere og mot superbrukere.
- Kartlegging av opplæringsbehov knytta til Kunnskapssentret Helgeland i Rana.
- Orientering om MediaSite
- Kurs i utvalgte verktøy.
- Støtte utviklingen av nye tilbud og delta i endringsprosesser i forhold til etablerte tilbud.

- Vurdere mulighet for en ekstern vårkonferanse i forhold til fleksibel evaluering, vurdering og veiledning og demokratiske prosesser. Dette vil bygge på og videreføre SAK konferansen som HiNe med samarbeidspartnere arrangerte denne våren i sine lokaler i Rana.

Høstsemester 2013 – ny opplæringsgruppe/senter har ansvar for opplæring

- av brukere knytta til Kunnskapssenteret
- MediaSite
- Videreføre sentrale punkt fra tidligere semester.
- Opplæring av nytilsatte og oppfrisking i forhold til prioriterte verktøy
- Kurs i utvalgte verktøy

Opplæring av studenter

Studentenes opplæring er knytta til føringer fra ramme-og fagplaner samt HiNes prioritering av verktøy for lokal læring.

- Fagansatte har ansvar for bruk og opplæring av digitale verktøy ut fra føringene i fagplanen.
- IKT&læring (Hallstein) har undervisning av studenter knytta til digital kompetanse og prioriterte verktøy av et omfang på ca 3 stp.
- Biblioteket har opplæring av studentene i forhold til bruk av Moodle og Office samt veiledning i påkobling til trådløsnettet.

Verktøyopplæring bør være tidlig i høstsemestret

Kompetanseutvikling for støtteapparatet

It-drift

Ansatte og ansvarlig ved IT-drift deltar i kurs om IT-tjenester og service organisering ved ITIL. Deltagelse i SAK og andre samarbeidsgrupper.

Bibliotek/IT-bibliotekar

IT-bibliotekar er en slags superbruker og bør få ekstern opplæring. De øvrige på biblioteket kan delta på den interne opplæringen som gis ved høgskolen for å dekke grunnbehovet for veiledning. Det er og behov for utvikling innen f.eks. Moodle som i dag ikke blir prioritert pga kapasitetsproblemer. Grappa bør vurdere mulighet for et Moodle seminar med eksterne deltagere.

Opplæringsgruppe/superbrukere

Konferanser samt deltagelse i prosjekt/forskning.

Andre høgskolers opplæringstilbud bør gjøres tilgjengelig for denne grappa samt andre interesserte fagansatte.

Praksislærere og samarbeidspartnere

- Utvikling av studiepoenggivende kurs for praksislærere i LU
  - Registrere behov i 2012, utvikle en plan vårsemester 2013, Realisering høstsemester 2013.
- Utvikle ITIL konseptet sammen med næringsliv i regionen. Styrking av studiepoenggivende opplæring
- Samarbeid med næringsliv og offentlige institusjoner om konferanser og kurs.
- Samarbeid med annen høgere utdanning i landsdelen – spesielt UiN, om felles opplæringstiltak og konferanser.

- Samarbeidet om infrastruktur ved Kunnskapssenteret i Mo vil gjøre det naturlig å ha samarbeid om former for opplæring.

Slik situasjonen er innen Sak-samarbeidet kan det se ut som om det vil være vanskelig å få økonomisk støtte gjennom SAK-samarbeid, slik høgskolestyret antydte. Det vil allikevel være andre støtteordninger som kan knyttes til utvikling av opplæringstilbud.

Oppsummering

Denne planen skal dekke opplæringsbehovet blant ansatte, studenter og ressursgrupper knytta til tre institutter samt videre- og etterutdanning ved HiNe. Den viser et mulig opplæringsbehov for de neste tre semestrene samt tiltak som kan styrke kompetansen hos ulike brukergruppene. Planen har allikevel ikke funnet løsninger i forhold til langsiktig organisering og ledelse. Dette bør knyttes til en helhetlig plan for It-tjenester ved HiNe. Midlertidig - fram til studiestart 2013, kan det ligge et ansvar hos ei gruppe (prosjektgruppa for digital kompetanse?) som viderefører ledelse og opplæring i forhold til denne tidsbegrensede perioden.

I forhold til opplæringsansvaret så gir denne planen føringer for hvordan HiNe bør prioritere ulike verktøy ut fra forskjellige behov. Mange av de tiltakene og føringene som planen gir, er allerede iverksatt. Måten som HiNe gir opplæring på er i størst mulig grad en form for ”coaching” når det er behov. Dette er ressurskrevende og stiller krav til samordning. Når grupper av faglig ansatte har behov, forsøkes det å gi opplæring knyttet til oppgave på et tidspunkt som passer. Knytta til opplæring bør det også være støtte til bruk og feilretting av maskin- og programvare.

I tillegg til denne tette opplæringsformen er det også ønskelig å legge ut opplæringstilbud i samsvar med føringer fra den nasjonale/NUV monitoren. Dette vil være et tilbud basert på generell interesse og frivillighet.

HiNe bør samle ressursene til støtte for planens prioriterte digitale verktøy. Disse kan oppsummeres slik:

- Digitale verktøy knytta til undervisning i samsvar med ramme- og fagplaner.
- Digitale verktøy knytta til HiNes utviklings- og omstillingsprosjekt
- Faglærere har behov for oppdatering knytta til nye digitale verktøy.
- LMS – Moodle er grunnleggende for organisering av undervisning.
- MS Office og tilsvarende verktøy står sentralt i faglig arbeid sammen med fagenes egne verktøy.
- Digitale tavler (SmartBoard) vil være en ressurs i flere fag.
- Faglig ansatte har behov for opplæring i sosiale medier og multimedia.
- Studenter har behov for opplæring i utvalgte verktøy for fleksibel undervisning.
- Studenten har i tillegg krav på faglig og generell innføring i digital kompetanse.

HiNe har som mål å utvikle fleksible former for undervisning. Utvalgte verktøy her er Videokonferansesystem (Tandberg-kompatibelt), Adobe Connect (DesktopVideo), Camtasia –(Screenshot program) og på sikt SmartBoard for opptak og PodCast.

HiNe bør utvikle studiepoenggivende opplæringstilbud knytta til praksislærere, arbeidsplassrelevante kurs (ITIL) og andre nettverk (f.eks Kvinneuniversitetet):

Opplæring bør planlegges på semesterbasis. Opplæringen bør utvikle etablerte rutiner samtidig som det åpnes for utvikling av kompetanse knytta til nye verktøy.

Denne oppsummeringen viser at det i dag finnes organisering og et ansvar for:

Bruk av LMS – Moodle

Moodleopplæring – ansatte og studenter

Bruk og opplæring knytta til Office og EndNote for ansatte og studenter

Bruk av sosiale medier og multimedia

Brukerstøtte med opplæring i maskinvare

Videokonferanseutstyr og media/studioutstyr

Midlertidig ansvar for

Verktøyopplæring ansatte og studenter

Adobe Connect

Camtasia

SmartBoard

Opplæring av studenter: Digital kompetanse

Utvikling av framtidig opplæringstilbud

Faglige konferanser/seminar/kurs knyttet til prioriterte opplæringsemner

Ledelse av prosjekt

Vi mangler helhetlig ansvar for

Kvalitetssikring av hele organisasjonen i forhold til fleksibel utdanning

Utvikling av fleksibel studentmedvirkning og demokrati

Digitale evalueringer

Utviklingsarbeid og brukergruppeansvar for Moodle

Forskningsverktøy knytta til statistikk og kvalitative undersøkelser og analyser

Etablering av tilfredsstillende og helhetlige rutiner for vedlikehold og drift av felles opplæring/undervisningsutstyr - til dels Nesna – spesielt Sandnessjøen.

Evalueringssystemer

Skranke/tjeneste for henvendelser fra studenter og ansatte

Praksislærerkurs

Framtidig ledelse av opplæring

En samordna plan for opplæring som har et tidsperspektiv utover sommeren 2013, må finne organisasjonsformer og ledelse som er langsiktig og stabil. Knytta til diskusjon om organisering av It-tjenester er det også naturlig å vurdere organisering av opplæring og bruk av ressurser knytta til ulike oppgaver.

HiNe oktober 2012

For Prosjekt for utvikling av digital kompetanse

Hallstein Hegerholm

prosjektleder